



Από το Δημήτρη Χιώνη, Στρατιωτικό Ψυχολόγο

Το να μην θυμάται κανείς λόγω κούρασης είναι κάτι που ανήκει στην καθημερινότητα. Υπάρχουν όμως αρκετοί λόγοι για τους οποίους κάποιος δεν θυμάται ή μάλλον δεν θέλει να θυμάται. Υπάρχει μια κατηγορία αμνησιών οι οποίες λέγονται ψυχογενείς αμνησίες. Είναι οπισθόδρομες και συνήθως χαρακτηρίζονται από αναστρέψιμη απώλεια των αυτοβιογραφικών αναμνήσεων. Με απλούστερα λόγια, κατά κύριο λόγο αναφέρονται σε γεγονότα του παρελθόντος και τις περισσότερες φορές είναι πράγματα που αφορούν τον εαυτό και επανέρχονται. Έχει επικρατήσει, λόγω του ονόματος, να πιστεύεται ότι προκαλούνται από ψυχολογικά αίτια. Κάτι τέτοιο στηρίζεται από το γεγονός ότι δεν συνυπάρχουν φυσιολογικές βλάβες. **Εντυπωσιάζουν μιας και «χτυπούν» μόνο προσωπικές αναμνήσεις.** Παρόλη βέβαια τη γοητεία τους υπάρχουν πολλά πράγματα ακόμα στο σκοτάδι.

Στο DSM-IV οι ψυχογενείς αμνησίες ταξινομούνται ως λειτουργικές αμνησίες στις Διασχιτικές Διαταραχές. Το σημείο κλειδί των Διασχιτικών Διαταραχών είναι η **διάσπαση των ενοποιημένων συνειδητών λειτουργιών**, της αυτοβιογραφικής μνήμης, της ταυτότητας, της αντίληψης. Τα συμπτώματα των Διασχιτικών Διαταραχών έχουν όμως ευρύ χαρακτήρα. Έτσι, έχουμε μέσω της επηροής σε

διάφορους μηχανισμούς τη διασχιστική αμνησία, τη διασχιστική φυγή, τη διασχιστική διαταραχή της ταυτότητας, τη διαταραχή αποπροσωποποίησης, της διασχιστικής διαταραχής μη προσδιορισμένης αλλιώς.

Κοινώ ς παρονομαστής είναι κάποιο γεγονός ή μια αλληλουχία γεγονότων που πυροδοτεί μια αλυσιδωτή αντίδραση.

Τα γεγονότα αυτά μπορεί να είναι κακοποίηση σεξουαλική ή φυσική, απαγωγή, βιασμός, αιμομιξία, εμπειρίες σε στρεσογόνες σκηνές.

Αυτό που κρατάει το ενδιαφέρον σε υψηλά επίπεδα είναι το γεγονός ότι **είναι επιλεκτική**. Κανένα άλλο αμνησικό σύνδρομο δεν εξειδικεύεται τόσο πολύ στις αυτοβιογραφικές ή ειδικές του πλαισίου αναφοράς αναμνήσεις.

Πώς είναι να διαγράφονται ξαφνικά κομμάτια της ταυτότητας κάποιου;

Πώς μπορεί να νιώθει μέσα του κάποιος χωρίς να ξέρει πως έχει φτάσει εκεί που είναι;

Η απώλεια της αίσθησης του εαυτού όπως συναντιέται εδώ, καλείται **αποπροσανατολισμός στο πρόσωπο**.

Δεν έχει καμία σχέση με πιο γνωστές αμνησίες που αφορούν το χώρο ή το χρόνο. Με την παρουσία κάποιας άνοιας ή εκτεταμένης οργανικής πάθησης συνυπάρχει τέτοιου είδους αμνησία. Για αυτό το λόγο, όταν δεν υπάρχει κάτι τέτοιο, αλλά υπάρχει αυτή η αμνησία διεγείρεται τόσο πολύ το ενδιαφέρον. Η λογοτεχνεία και η επιστήμη λάτρεψαν αυτό το φαινόμενο.

Στη διασχιστική αμνησία συνήθως προηγείται ένα τραυματικό συμβάν και χαρακτηρίζεται από ανικανότητα του ατόμου να θυμηθεί σημαντικές προσωπικές πληροφορίες ή πρόσφατα γεγονότα, η οποία είναι τόσο έντονη ώστε δεν μπορεί να αποδοθεί στη συνήθη λήθη ή σε κόπωση. Η διαταραχή δεν οφείλεται σε μια γενική ιατρική κατάσταση ή σε άμεσες φυσιολογικές επιδράσεις μιας ουσίας.

Υπάρχουν πέντε τύποι διασχιστικής αμνησίας.

Η

εντοπισμένη αμνησία

υφίσταται όταν ο ασθενής δεν μπορεί να θυμηθεί συμβάντα που έλαβαν χώρα στη διάρκεια μιας περιγεγραμμένης χρονικής περιόδου, συνήθως στις πρώτες ώρες από ένα ιδιαίτερα στρεσογόνο γεγονός. Η

επιλεκτική αμνησία

υφίσταται όταν ο ασθενής αδυνατεί να θυμηθεί μέρος των πληροφοριών. Η

γενικευμένη αμνησία

υφίσταται όταν ο ασθενής αδυνατεί να θυμηθεί ολόκληρη τη ζωή του. Η

διαρκής αμνησία

υφίσταται όταν ο ασθενής είναι ανίκανος να θυμηθεί γεγονότα μετά από έναν συγκεκριμένο χρόνο μέχρι και το τώρα. Η

συστηματοποιημένη αμνησία

οφίσταται όταν ο ασθενής δεν μπορεί να θυμηθεί κατηγορίες πληροφοριών.

Εξαιρώντας τη γενικευμένη αμνησία, οι υπόλοιπες έχουν πολύ δύσκολη διάγνωση μιας και δεν γίνονται συνειδητές μέχρι να αρχίσουν να προκαλούν σοβαρά προβλήματα στην καθημερινότητα. Άξιο παρατήρησης είναι το **«γέμισμα» του κενού που δημιουργείται**, το οποίο συνήθως είναι ασυνεπές/μυθοπλασία. Δεν αναγνωρίζονται κατεχόμενα αντικείμενα. Δεν αναγνωρίζονται τελεσμένες πράξεις.

Η διασχιστική φυγή είναι μια σπάνια διαταραχή που χαρακτηρίζεται από αιφνίδια και απροσδόκητη φυγή από τον συνήθη χώρο του υποκειμένου. Σε αυτό το διάστημα δεν υπάρχει μνήμη του παρελθόντος και συνήθως δημιουργείται και μια νέα ταυτότητα.

Η πιο γνωστή διαταραχή της ταυτότητας, παλαιότερα γνωστή σαν διαταραχή πολλαπλής προσωπικότητας, προκαλεί ιδιαίτερη προσοχή. Είναι η βαρύτερη από τις διασχιστικές διαταραχές. Χαρακτηρίζεται από την παρουσία δύο ή περισσότερων χωριστών ταυτοτήτων ή καταστάσεων προσωπικότητας που περιοδικά ελέγχουν τη συμπεριφορά του ατόμου. Η διαταραχή δεν οφείλεται σε άμεσες φυσιολογικές επιδράσεις μιας ουσίας ή άλλης ιατρικής συνθήκης.

Άλλες πιο ήπιες διαταραχές είναι οι παραμνησίες. Πιο γνωστά είδη είναι του ήδη ειδωθέντος(**déjà vu**), όπου μια νέα κατάσταση φέρεται ως γνωστή, και του ουδέποτε ειδωθέντος(**jamais vu**), όπου μια οικεία εμπειρία εμφανίζεται ως νέα.

Στο φυσιολογικό πληθυσμό εμφανίζονται σε περιόδους πίεσης.

Ακόμη, αναφέρεται μια κατάσταση γνωστή ως

αναδιπλασιαστική παραμνησία,

όπου το άτομο παραγνωρίζει ένα μέρος ή χρόνο ή πρόσωπο θεωρώντας το οικείο.

Τι χρειάζεται λοιπόν; Να φοβάται κανείς μήπως κάποια στιγμή πέσει θύμα του ίδιου του μυαλού του; Φυσικά και όχι. Υπάρχει και θεραπευτική αντιμετώπιση και φαρμακευτική αντιμετώπιση που λειτουργούν πάρα πολύ καλά μάλιστα. Σημαντικό είναι να μάθει κανείς ν' αντιμετωπίζει τα γεγονότα, όπως έρχονται, όσα κι αν έρχονται, όσο δύσκολα κι αν είναι. Σημαντικό ακόμα είναι να στηρίζει ο ένας τον άλλον σε τέτοιες στιγμές.

Ψυχογενείς Αμνησίες

Συντάχθηκε απο τον/την Δημήτρης Χιώνης

Τετάρτη, 12 Σεπτέμβριος 2012 23:03 - Τελευταία Ενημέρωση Πέμπτη, 13 Σεπτέμβριος 2012 12:48

Βιβλιογραφία:

DSM IV

ICD 10

Πηγή : <http://psychografimata.com/10783/psychogenis-amnisiies/>